

RV 21.0106

Eerste begrotingswijziging 2022 bestemming resultaat septembercirculaire 2021

A:21.0106/

Onderwerp: verzamelamendement

De Raad van de gemeente Leiden, bijeen in vergadering op 11 november 2021,

BESLUIT:

Besluitpunt 2 in het raadsvoorstel als volgt te lezen:

2. De ontstane incidentele vrije ruimte in de concern-reserve als volgt te bestemmen:
 - a. 1 jaar gratis sporten voor Leidse-8 jarigen voor een bedrag van € 200.000. Dit bedrag is bedoeld voor een proef van 1 jaar met evaluatie. (in 2022)
 - b. Verhoging individuele studietoelage voor studenten met een beperking voor een bedrag van €166.000 (€83.000 in 2022 en 2023)
 - c. Twee extra dagen gratis naar De Lakenhal voor een bedrag van €24.000 (€12.000 in 2022 en 2023)
 - d. Project energiearmoede met wijkambassadeurs voor een bedrag van € 500.000 (€250.000 in 2022 en 2023)
 - e. Toekomstbestendig maken Leidse sportaccommodaties voor een bedrag van €525.000 (€175.000 in 2022, 2023 en 2024)
 - f. Samen aan de Slag voor een bedrag van € 125.090 (in 2022)
 - g. Herstel budget voor NDE in 2022 voor een bedrag van € 40.000 (in 2022)
 - h. Sturende instrumenten om derden circulair te laten bouwen voor een bedrag van € 200.000 (€100.000 in 2022 en 2023)
 - i. Interne campagne duidelijke taal voor een bedrag van € 108.000 (in 2022)
 - j. Zekerheid voor de cultuurcoaches voor een bedrag van € 220.000 (€110.000 in 2024 en 2025)
 - k. Meer geld naar de strijd tegen ondermijning voor een bedrag van € 158.000 (€79.000 in 2022 en 2023)
 - l. Incidentele financiering voor het Leids Mediafonds voor een bedrag van € 200.000 (€100.000 in 2024 en 2025)
 - m. Investeren in Participatie en Ontmoeting voor een bedrag van € 363.000 (€181.500 in 2022 en 2023)
 - n. Maatschappelijke zorg aan jongeren van 17 – 27 jaar € 300.000 (€75.000 in 2022, 2023, 2024 en 2025)
- En deze bedragen te dekken vanuit de incidentele vrije ruimte in de concern-reserve
- Besluitpunt 2 overeenkomstig te wijzigen en waar nodig ook het raadsvoorstel zelf en de bijlagen bij dit raadsvoorstel.

CDA – Joost Bleijie
 ChristenUnie – Pieter Krol
 D66 – Vahit Köroğlu
 GroenLinks – Rembrandt Rowaan
 LP – Anandkoemar Jitan
 PvdA – Abdelhaq Jermoumi
 PvdD – Martine van Schaik
 SP – Antoine Theeuwen
 PS – Maarten Kersten

Toelichting

Per programma zien de wijzigingen er als volgt uit:

Programma	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1 Bestuur en dienstverlening	108.000							
2 Veiligheid	79.000		79.000					
5 Omgevingskwaliteit	125.090							
6 Stedelijke ontwikkeling	100.000		100.000					
7 Jeugd en onderwijs	123.000		83.000					
8 Cultuur, sport en recreatie	387.000		187.000		385.000		210.000	
9 Maatschappelijke ondersteuning	256.500		256.500		75.000		75.000	
10 Werk en inkomen	250.000		250.000					
Saldo lasten en baten	1.428.590		955.500		460.000		285.000	
Mutatie reserves		1.428.590		955.500		460.000		285.000
Totaal	1.428.590	1.428.590	955.500	955.500	460.000	460.000	285.000	285.000

a. 1 jaar gratis sporten voor Leidse-8 jarigen voor een bedrag van € 200.000 (in 2022)

Dit bedrag is bedoeld voor een proef van 1 jaar met evaluatie op basis van een door het college op te stellen plan waarin o.a. is opgenomen:

- welke leeftijd de beste kans van slagen heeft om kinderen meer aan het sporten te krijgen
- welk cohort kinderen uit die leeftijdsgroep uitgenodigd gaat worden
- hoe de uitnodiging – en de opvolging daarna - zo vorm gegeven wordt dat de aangewezen kinderen ervan gebruik zullen maken
- welke afspraken er met de verenigingen moeten worden gemaakt
- en op welke termijn deze exercitie kan plaats vinden.

De bedoeling is dat de Raad bij de 1ste voortgangsrapportage 2022 geïnformeerd wordt over wat er al gebeurd is en wanneer het definitieve plan voor zal liggen.

b. Verhoging individuele studietoelage voor studenten met een beperking voor een bedrag van €166.000 (€83.000 in 2022 en 2023)

Voor studenten met een functiebeperking bestaat de individuele studietoelage. Deze groep studenten kan prima studeren, maar lukt het niet om naast hun studie te werken. Om te voorkomen dat zij studievertraging oplopen, stoppen met studeren of zelfs helemaal niet gaan studeren ontvangen zij een steuntje in de rug. En dat blijkt (helaas) nodig.

Afgelopen jaren zijn steeds meer studenten met een functiebeperking gestopt met studeren. Daarnaast ligt de studievoortgang van deze studenten 10 procentpunten lager dan die van studenten zonder beperking. Hierdoor maken studenten met een functiebeperking meer kosten dan hun studiegenoten maar zijn zij minder in staat dit te compenseren met een bijbaan.

Deze individuele studietoelage is onderdeel van de participatiewet. In 2019 is er een voorstel in de Tweede Kamer aangenomen om dit voor iedereen gelijk te trekken naar 300 euro per maand. Het zou meegenomen worden bij de aanpassing van de participatiewet. Deze aanpassing is controversieel geplaatst sinds het kabinet demissionair is. Daarmee komt de landelijke regelgeving om dit te verhogen niet voor 1-1-2022 en mogelijk ook niet voor 1-1-2023 in zicht.

Om deze groep nu niet nog langer te laten wachten het voorstel om deze verhoging incidenteel in 2022 en 2023 naar 300 euro per maand te verhogen. Medio 2023 moet wel duidelijk zijn of deze verhoging vanuit landelijke regelgeving verplichtend is geworden. Mocht dit dan niet het geval zijn dan een nieuwe raad t.z.t. een nieuwe afweging maken over de hoogte van deze studietoelage.

Met de dekking van het incidentele voordeel uit de Bijstand 2021 wordt beoogd in ieder geval een stukje van deze middelen te bestemmen voor uitgaven binnen de doelgroep van de participatiewet.

c. Twee extra dagen gratis naar De Lakenhal voor een bedrag van €24.000 (€12.000 in 2022 en 2023)

De jaarlijkse gratis openstelling van Museum De Lakenhal op 3 oktober is traditioneel een moment waarop Leidenaren die zich op andere momenten minder thuis voelen in het museum een bezoek brengen aan het museum van de stad Leiden en door deskundigen zich laten informeren over de 'Leids Ontzet'-kunst. Door uitbreiding van de gratis dag naar drie gratis dagen met twee data die belangrijk zijn voor de Stad van Ontdekkingen kunnen meer mensen het museum bezoeken en kunnen meer afdelingen van het museum (de Universiteitszaal en de zaal met de Rembrandts) ontsloten worden voor nieuw publiek uit de stad. In het gevraagde bedrag is ook geld opgenomen voor publiciteit binnen de stad, om de Leidenaren op de hoogte te stellen van de gratis opening. Het is wenselijk dat het museum op de gratis dagen inventariseert uit welke wijken de bezoekers afkomstig zijn, zodat er een beeld kan komen van de diversiteit van het bezoekersaantal.

d. Project energiearmoede met wijkambassadeurs voor een bedrag van € 500.000 (€250.000 in 2022 en 2023)

Vanuit het rijk is 150 miljoen beschikbaar om projecten op te starten om energiearmoede tegen te gaan. Dit speelt bij bijna tien procent van de Nederlandse huishoudens, en dit is ruimtelijk meer

geconcentreerd dan inkomensarmoede.¹ In Leiden zijn wijkambassadeurs al een aantal jaar bezig met projecten op wijkniveau om energiearmoede tegen te gaan, geholpen door de nieuw beschikbare middelen van het rijk zou dit efficiënt en snel aangepakt kunnen worden. Wijkambassadeurs hebben al contact met onder andere woningbouwcorporaties en kunnen hier snel aan de slag, ook zijn er ideeën om MBO-scholieren bij wijze van stage installaties in te laten regelen. De aanbevelingen uit het manifest Nationaal Isolatieprogramma worden in de aanvraag en in het project ook meegenomen.

Als het bedrag binnen twee jaar niet is gebruikt dan vloeit het resterende bedrag terug in de concern-reserve.

e. Toekomstbestendig maken Leidse sportaccommodaties voor een bedrag van €525.000 (€175.000 in 2022, 2023 en 2024)

Deze bedragen zijn specifiek bedoeld voor het versneld opknappen of vernieuwbouwen van sportkantines en sportkleedkamers omdat;

- Verschillende Leidse sportaccommodaties nog dateren uit de jaren '60 en '70 en niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd, zoals die van voetbalclubs DoCos en UVS, en tennisverenigingen LTV Merenwijk en TC Roomburg.
 - Goed onderhouden accommodaties, sporten aantrekkelijk maakt waardoor het aantal sportende Leidenaren groter kan worden;
 - Er in Leiden een verduurzamingsopgave ligt waardoor kantines en kleedkamers energiezuiniger moeten worden;
 - Sportverenigingen een belangrijke maatschappelijke functie hebben; Goed onderhouden kantines en kleedkamers niet alleen gebruikt worden door sportverenigingen maar ook voor maatschappelijke activiteiten zoals ouderengym, kinderopvang en jongerenontspanning.
- In de 2^e Voortgangsrapportage 2021 valt te lezen dat de gemeente Leiden een bezuiniging heeft uitgevoerd op het programma Sport ter waarde van ongeveer 800 000 euro. Dit jaar rond het College de taakstelling af.
- Gezien de positieve bijstelling van de septembercirculaire 2021 is de financiële positie van de gemeente Leiden ten opzichte van voorgaande jaren sterk verbeterd.
- Vanwege eerdergenoemde bezuiniging en de veranderde maatschappelijke opgaven zoals onder Besluit benoemd, acht het CDA het verstandig en tijdig om te investeren in de Leidse sportwereld. De accommodaties van verschillende sportverenigingen zijn (sterk) verouderd en zijn toe aan vernieuwing. Bovendien zit de staat van de kleedkamers op het randje van veilig en onveilig. Ouders laten hun kinderen lang niet altijd meer van de kleedkamer gebruik maken vanwege de deplorabele staat waarom ze verkeren.
- Sportverenigingen, met name voetbalverenigingen in de Leidse regio hebben veelal fonkelnieuwe accommodaties (RCL in Leiderdorp, ASC in Oegstgeest, Meerburg in Zoeterwoude en Voorschoten '97 in Voorschoten), wat deze verenigingen een aantrekkelijk alternatief maakt voor de Leidse verenigingen. Leidenaren kijken niet zelden uit naar de randgemeenten om daar te sporten, mede vanwege de staat van accommodaties in Leiden.

¹ TNO 2021 P11678 *De feiten over energiearmoede in Nederland. Inzicht op nationaal en lokaal niveau*. Te benaderen via <https://www.tno.nl/nl/aandachtsgebieden/energietransitie/roadmaps/systeemtransitie/de-sociale-aspecten-van-de-energietransitie/energiearmoede/>

- Middels het beschikbaar stellen van deze middelen wil het CDA Leidse sportverenigingen en de accommodaties waarin ze gehuisvest zijn, toekomstbestendig maken.

f. Samen aan de Slag voor een bedrag van € 125.090 (in 2022)

Het project Samen aan de Slag is een groot succes in Leiden. Via het project krijgen Leidenaren de kans om via het vergroenen van hun directe leefomgeving bij te dragen aan klimaatadaptatie en biodiversiteit van de stad. Daarnaast zorgt het project voor een sterkere sociale binding en cohesie tussen burens, in straten en binnen wijken. Inmiddels zijn er meer aanvragen binnengekomen dan er budget beschikbaar is. Dit leidt ertoe dat mensen mogelijk op een wachtlijst moeten worden geplaatst en dat er geselecteerd zal moeten worden welke mensen wel en niet in aanmerking komen voor een Samen aan de Slag project. Daarom stellen de indieners voor om het beschikbare budget voor Samen aan de Slag (namelijk EUR 424.910) met EUR 125.090 op te hogen naar EUR 550.000. Met een budget van EUR 550.000 kunnen naar verwachting alle aanvragen van 2022 gehonoreerd worden. Het bedrag van EUR 125.090 wordt gedekt uit de meevaller uit de septembercirculaire. Deze verhoging komt ten goede aan het budget van 'Samen aan de Slag' (onder programma 5 Omgevingskwaliteit, beleidsterrein 5A Verharde openbare ruimte), dat daarmee voor 2022 verhoogd wordt tot 550.000 euro.

Om het raadsvoorstel inhoudelijk in lijn te brengen met het amendement is het voorstel het onderstaande toe te voegen aan het raadsvoorstel na punt 11, op pagina 14:

12. Samen aan de slag

Het project Samen aan de Slag is een groot succes in Leiden. Via het project krijgen Leidenaren de kans om via het vergroenen van hun directe leefomgeving bij te dragen aan klimaatadaptatie en biodiversiteit van de stad. Daarnaast zorgt het project voor een sterkere sociale binding en cohesie tussen burens, in straten en binnen wijken. Inmiddels zijn er meer aanvragen binnengekomen dan er budget beschikbaar is. Dit leidt ertoe dat mensen mogelijk op een wachtlijst moeten worden geplaatst en dat er geselecteerd zal moeten worden welke mensen wel en niet in aanmerking komen voor een Samen aan de Slag project. Daarom wordt het beschikbare budget voor Samen aan de Slag (namelijk EUR 424.910) met EUR 125.090 verhoogd naar EUR 550.000. Met een budget van EUR 550.000 kunnen naar verwachting alle aanvragen van 2022 gehonoreerd worden. Het bedrag van EUR 125.090 wordt gedekt uit de meevaller uit de septembercirculaire.

g. Herstel budget voor NDE in 2022 voor een bedrag van € 40.000 (in 2022)

In de vorige programmabegroting werd Natuur- en Duurzaamheidseducatie (NDE) geprezen: vanwege de vele raakvlakken tussen natuur, techniek en duurzaamheid, en het belang hiervan voor het onderwijs (P141, Programmabegroting 2021-2025). Helaas is het NDE budget in 2021 en in 2022 gekort van 90.000 naar 50.000 euro.

De organisaties die gebruik maken van het NDE-budget hebben dit jaar stappen terug moeten nemen (zie ook tabel onder). Deze reductie in budget treft veel kinderen die normaliter niet de mogelijkheden

hebben om in contact te komen met de natuur. Bovendien hebben aangesloten scholen NDE-activiteiten vaak niet in hun budget om dergelijke activiteiten over te nemen.

h. Sturende instrumenten om derden circulair te laten bouwen voor een bedrag van € 200.000 (€100.000 in 2022 en 2023)

De bedoeling is dat het college zo snel mogelijk sturende instrumenten voor derden ontwikkelt en hiermee niet te wachten tot 2023 of later gezien dat:

- De bouw- en sloopsector verantwoordelijk is voor 50% van het totale Nederlandse grondstoffengebruik, 40% van het totale energieverbruik en 40% van al het afval. Daarmee is de keten verantwoordelijk voor 35% van alle CO₂-emissies;²
- De doelstelling van het college is om in 2023 gemeentelijke bouwprojecten 100% circulair uit te vragen én daarna ook sturende instrumenten voor derden te ontwikkelen;³
- Klimaatverandering noopt tot snellere actie;
- Er gezien het grote grondstoffen- en energieverbruik nog een wereld te winnen valt binnen de bouwsector;
- We een groot effect kunnen bereiken met circulair bouwen, aangezien er de komende jaren veel gebouwd gaat worden in Leiden.

i. Interne campagne duidelijke taal voor een bedrag van € 108.000 (in 2022)

Ongeveer 1 op de 9 Nederlanders tussen de 16 en 65 jaar heeft moeite met lezen en schrijven. Zij zijn laaggeletterd. Van deze groep heeft ca. 65% Nederlands als moedertaal. De raad heeft uitgesproken dat de dienstverlening aan laaggeletterden verbeterd moet worden.

Een aanvraag voor het project Duidelijke Taal van € 108.000,- kon bij de Kaderbrief niet worden gehonoreerd vanwege ontoereikend budget.

Via de interne campagne Duidelijke Taal moet de bewustwording onder de medewerkers vergroot worden. Daarnaast worden medewerkers opgeleid tot schrijftrainer en krijgen zij trainingen om duidelijke taal in brieven te gebruiken. Vanwege de noodzaak om financiële keuzes te maken, was er gepland om dit project in afgeslankte vorm aan te bieden, maar door dit extra budget van € 108.000 wordt het in 2022 compleet uitgevoerd.

j. Zekerheid voor de cultuurcoaches voor een bedrag van € 220.000 (€110.000 in 2024 en 2025)

De cultuurcoaches zijn op dit moment incidenteel gefinancierd. Zij doen belangrijk werk en hebben een belangrijke rol in de uitvoering van de cultuurnota. Ze helpen kinderen in een aantal focuswijken om in aanraking te komen met cultuur, hebben ouderen als focusdoelgroep en slaan een brug tussen het cultuurdomein en de zorg. Door ze zekerheid te geven via structurele financiering kunnen ze (nog) beter

² Programmabegroting 2022-2025, p. 62.

³ Idem.

wortelen in de stad en een relevant netwerk opbouwen en onderhouden. Daarmee worden ze uiteindelijk net zo vanzelfsprekend als de sportcoaches die Leiden kent.

k. Meer geld naar de strijd tegen ondermijning voor een bedrag van € 158.000 (€79.000 in 2022 en 2023)

Het bestrijden van ondermijnende (drugs)criminaliteit is van groot belang. Criminele geldstromen en activiteiten ontwrichten de Leidse samenleving en economie. Door de uitvoering van het programma is steeds meer zicht op de omvang van het probleem. De afgelopen jaren steeg het aantal signalen van ondermijning; per 2022 zal het totaal aantal signalen zelfs waarschijnlijk voor het eerst boven de 300 uitkomen. Door de beperkte capaciteit en middelen kan slechts een minderheid van de signalen worden opgepakt en dienen met de huidige middelen scherpe keuzes te worden gemaakt welke signalen wel of niet worden opgepakt.

Het voorkomen van ondermijnende criminaliteit behoort tot de wettelijke taak van de gemeente. Het belangrijkste instrument dat gemeentes daarvoor hebben is de inzet van de wet BIBOB. Die leidt er concreet toe dat vergunningen worden geweigerd of ingetrokken. Helaas zijn er op dit moment onvoldoende middelen om de Leidse samenleving te beschermen. Daardoor loopt de gemeente ook zelf het risico om ongewild betrokken te raken bij criminele activiteiten. Vanuit de organisatie wordt daarom om meer middelen verzocht zodat de capaciteit kan worden uitgebreid.⁴ Dat verzoek is ten tijde van de kaderbrief door de krappe financiële ruimte slechts voor 50% gehonoreerd. Met de beschikbare middelen kunnen naar verwachting slechts bij 30% van de signalen een BIBOB-onderzoeken worden uitgevoerd.⁵ Indien ook de overige 50% zou worden gehonoreerd, kunnen naar veel meer signalen worden opgevolgd.⁶

l. Incidentele financiering voor het Leids Mediafonds voor een bedrag van € 200.000 (€100.000 in 2024 en 2025)

Hierdoor ontstaat een meer meerjarige financiering voor dit fonds, waardoor kwaliteitsjournalistiek om inwoners, instellingen en bedrijven beter te informeren over wat er speelt in de stad Leiden en de directe omgeving wordt bevorderd.

m. Investeren in Participatie en Ontmoeting voor een bedrag van € 363.000 (€181.500 in 2022 en 2023)

Met dit bedrag kan er een extra investering plaatsvinden om onze inwoners aan elkaar te verbinden in het kader van participatie en ontmoeting, wat in tijden van en na de Coronapandemie extra belangrijk is. Bovendien is het een effectieve manier om te investeren in het stadsklimaat, een belangrijke pijler uit de Visie Sociaal Domein.

⁴ Kaderbrief, p. 29.

⁵ Begroting, p. 43.

⁶ In de commissievergadering LB op 28 oktober 2021 is door de burgemeester aangegeven dat naar verwachting zelfs alle signalen in 2022.

n. Maatschappelijke zorg aan jongeren van 17 – 27 jaar € 300.000 (€75.000 in 2022, 2023, 2024 en 2025)

In Leiden neemt het aantal jongeren dat problemen heeft bij het vinden van huisvesting toe, zodanig dat ze zelfs dak- of thuisloos raken. Zonder de zekerheid van een dak boven het hoofd is het onmogelijk te werken aan problemen als schulden, schoolverlaten, verslaving en psychische problematiek. Ook het aantal jongeren in de leeftijd tot en met 27 jaar met gevoelens van eenzaamheid en psychische problemen groeit in Leiden. Jongeren die met de voorgaande situaties te maken krijgen, verdienen extra ondersteuning in de vorm van maatschappelijke zorg.

De bedoeling is de 75.000 in 2022, 2023 en 2024 naar rato te verdelen over de daarvoor bestemde organisaties, gericht op maatschappelijke zorg aan jongeren in de leeftijd tot en met 27 jaar die ondersteuning nodig hebben. Die maatschappelijke zorg omvat onder meer huisvesting, psychische hulp, verslavingszorg, aanpak van schulden, schooluitval en anderszins.

Indien mogelijk aparte noodopvang buiten de Binnenvest voor deze jongeren te organiseren;

In de tussentijd actief op zoek te gaan naar (alternatieve) woongelegheden voor deze groep en de jongeren te begeleiden in hun problematiek en dakloosheid bij hun zoveel mogelijk te voorkomen.